

8.12.2016

Henkilökohtaisen avustajan vuosilomat

Vuosilomalaki määrittelee avustajan lomat ja niiden pituuden. Lain mukaan avustaja on oikeutettu saamaan vuosilomaa kaksi arkipäivää jokaista täyttä lomanmääräytymiskuukautta kohti. Työsuhteen jatkuttua keskeytymättä koko lomanmääräytymisvuoden (1.4. - 31.3.) lomaoikeus on kaksi ja puoli arkipäivää jokaista täyttä lomamääräytymiskuukautta kohden (Vuosilomalaki 2 luku 5, 6 ja 7 §). Täysi lomanmääräytymiskuukausi edellyttää, että työntekijä tekee työtä kalenterikuukaudessa 14 työpäivää tai 35 tuntia.

Jos avustajan tekemä tuntimäärä tai työpäivien lukumäärä on pieni, hänelle ei välttämättä kerry lomaoikeutta, vaan vuosilomalain mukainen oikeus vapaaseen. Tarkemmat tiedot vapaan määräytymisperusteista ovat vuosilomalaissa (Vuosilomalaki 2 luku 8 §).

Ellei avustajalla ole oikeutta vuosilomaan, hänelle maksetaan lomakorvaus. Lomakorvauksen suuruus riippuu työssäoloajan pituudesta: korvaus on joko 9 % tai 11,5 % lomanmääräytymisvuoden aikana maksetusta tai maksettavaksi eräänntyneestä palkasta (Vuosilomalaki 4 luku 16 §). Työntekijän on ilmoitettava halustaan käyttää vapaata ennen lomakauden alkua (2.5.). Lomakorvaus maksetaan vapaan yhteydessä, jos vapaa on yli kuuden päivän pituinen. Muutoin lomakorvaus maksetaan lomakauden päättyessä syyskuun 30. päivänä (Vuosilomalaki 4 luku 19 § ja 3 luku 15 §).

- ✓ Työnantajan on riittävän ajoissa suunniteltava, miten avustajien lomat ajoittuvat. Yleensä suunnittelu on syytä tehdä ennen lomakauden alkua.
- ✓ Työnantajan tulee hyvissä ajoin ennen vuosiloman tai vapaan alkua ilmoittaa kirjallisesti avustajan vuosiloman pitämisestä Taloushallintopalveluun omalle palkanlaskijalle.

Avustajana toimivan perheenjäsenen vuosilomaoikeus

Vammaisen avustajana toimivalla perheenjäsenellä on vuosiloman ja vuosilomapalkan sijasta työsuhteen kestäessä oikeus halutessaan saada vapaata kaksi arkipäivää kultakin kalenterikuukaudelta, jonka aikana hän on ollut työsuhteessa sekä lomakorvauksen mikäli vammaisen palveluksessa ei ole perheenjäsenen lisäksi muita työntekijöitä (Vuosilomalaki 1 luku 2 § 2 momentti).

- ✓ Myös näiden vapaiden pitämisestä työnantajan on aina ilmoitettava kirjallisesti etukäteen Taloushallintopalvelun palkanlaskentaan.

Sijaisen palkkaaminen

Vaikeavammaisella henkilöllä on oikeus sijaisen palkkaamiseen avustajan vuosiloman tai sairausloman ajaksi. Loman pitämisestä tai avustajan sairastumisesta ilmoitetaan omalle palkanlaskijalle heti, kun loma- tai sairausaika on tiedossa. Sijaisen palkkaa ei voida maksaa, jos palkanlaskentaan ei ole toimitettu

8.12.2016

ajantasaisia tietoja vuosi- ja sairauslomista. Oikeus sijaisen palkkaamiseen koskee myös sitä tilannetta, jolloin avustajana toimii perheenjäsen ja hänellä on oikeus vapaapäiviin.

Työnantaja solmii avustajan sijaisen kanssa määräaikaisen työsopimuksen, jossa määräaikaisuuden perusteeksi merkitään sijaisuus.

Vuosilomalain (VSL) 5 luvun 23 §:n mukaan työnantajan määrätessä loman ajankohdan hänen on ilmoitettava siitä työntekijälle viimeistään kuukautta ennen loman alkamista. Jos tämä ei ole mahdollista, loman ajankohdasta voidaan ilmoittaa myöhemmin. Siitä on kuitenkin ilmoitettava viimeistään kahta viikkoa ennen loman alkamista.

Heta – Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liitto ry:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n välisessä henkilökohtaisia avustajia koskevan työehtosopimuksen 12 §:ssä on määräys, jonka mukaan vuosilomaedut määräytyvät vuosilomalain sekä mainitun työehtosopimuksen 12 §:n määräysten mukaisesti. Työehtosopimuksen 13 §:ssä on määräykset lomarahasta.

- ✓ Palkanlaskentaan tulee aina ilmoittaa työntekijän työsuhteen päättymisestä, jotta työntekijälle saadaan maksettua loppupalkka oikein. Mahdollisesti maksamattomat lomakorvaukset tai vuosiloma-ajan palkka maksetaan työsuhteen päättyessä työntekijälle loppupalkan yhteydessä.

Terveisin

Taloushallintopalvelun palkanlaskentaosasto ja Sosiaali- ja terveysviraston vammaistyö